

Доклад за Индекса на гражданското участие в община Монтана – 2021 г.

Доклад за Индекса на гражданското участие в община Монтана – 2021 г.

Обща оценка на гражданското участие в община Монтана : 4,03

Като цяло през последните години се наблюдава развиващо се гражданско участие в община Монтана. Ефектът от гражданското участие все още не е видим; ползите от гражданското участие не са ясно разбрани и не водят до промяна. Съществува законодателство, регламентиращо механизми на гражданско участие; отделни форми на гражданско участие се практикуват, има някои институции и граждани, които считат участието за важно, но усилията им са нерезултатни. Необходимо е да продължи развитието на граждански организации с конкретни каузи в конкретна област с цел промяна на нагласите. За целта е препоръчително провеждане на повече информационни кампании с цел популяризиране на участието на гражданите.

ОБЛАСТ 1: СРЕДА ЗА ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ:

Оценка 4,56

В община Монтана е налице благоприятна законодателна и институционална среда, подкрепяща прилагането на механизмите на гражданско участие, спазване и прилагане на законовите и демократични норми и принципи, практикуване на различни форми на гражданско участие. Има усещане у гражданите, че реално участват при вземането на решения, а по отношение на институциите – че гражданското участие е елемент от процеса на вземане на решения. Гражданските действия оказват влияние върху решенията, които управляващите вземат и водят до промяна в политиките. Гражданските организации е необходимо да бъдат проактивни и да инициират различни дейности и подкрепя на каузи.

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

Доклад за Индекса на гражданското участие в община Монтана – 2021 г.

ИНДИКАТОР: 1.1. Законодателна среда Оценка: 5,00	Изводи	Примери	Препоръки
<p>1. Съществува ли в общината наредба за провеждане на обществени обсъждания, по силата на която проектите на нормативни актове, приемани от общинския съвет, подлежат на обществена консултация?</p> <p>2. Задължен ли е общинският съвет да публикува годишната си програма за работа, както и график на заседанията с разглеждан дневен ред на достъпно за гражданите място – интернет страница, в сградата на общината и т.н.?</p> <p>3. Публикува ли ОбС протоколи от заседанията си на достъпно за гражданите място?</p> <p>4. Предложенията за решения на общинския съвет съпътстват ли се от обяснение дали е проведена обществена консултация и какъв е резултатът от нея?</p>	<p>На местно ниво се изпълняват законовите изисквания и се публикува информация на сайта на Общината. Законодателството се спазва, проектите за дневен ред на ОбС се публикуват на сайта на община Монтана и на още няколко канала за публикуване. За по-важните решения се провеждат публични обсъждания. Общинския съвет публикува дневен ред и гражданите са уведомени.</p> <p>Протоколи от заседания на ОбС се публикуват на сайта на общината и да таблото пред общината.</p> <p>Решенията се съпътстват от обществени обсъждания, съгласно законодателството.</p> <p>Местната власт спазва законодателството на централно ниво и няма специална наредба за провеждане на обществени консултации/ обсъждания.</p>	<p>ОбС е имал председателски съвет, състоящ се от председател, зам, председатели и председателите на групите. Практиката е имала за цел дневния ред и докладните да бъдат предварително обсъждани. Тази практика е обжалвана от Прокуратурата и е отменено.</p> <p>Налични са материали за заседанията, включително предложенията до ОбС, становища на постоянните комисии и протоколи от заседанията на ОбС. ОбС публикува в своята секция на сайта на общината дневен ред, графици за заседания на комисиите, протоколи, решения, докладни записки наредби, правилници и т.н.</p> <p>Чрез подписка на граждани е внесена в ОбС и е гласувано от съветниците против изграждане на инсинератор</p>	<p>През последната година има напредък по отношение на оформяне на сайта, но е необходимо е подобряване на качеството на сайта на Община Монтана, като се въведат конкретни секции, с цел улесняване на достъпа на гражданите.</p> <p>Информацията да бъде лесно достъпна /форма и език/ и да бъде анонсирана като новина на сайта в отделна категория.</p>

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво. Стр. 2 от 10

Доклад за Индекса на гражданското участие в община Монтана – 2021 г.

ИНДИКАТОР: 1.2 Институционална среда Оценка 4,13	Изводи	Примери	Препоръки
<p>1. Има ли активни организации в общината/областта? С какво се занимават? В каква сфера? Има ли регистър на НПО в общината?</p> <p>2. Има ли фонд/възможности за подкрепа на граждански инициативи</p> <p>3. Местните НПО инициират ли подписки, консултации и обсъждания на местните политики и проекти на нормативни актове?</p> <p>4. Как си взаимодействат активните граждани и организации с общината? Институциите създали ли са необходимите улеснения като: възможност за онлайн консултации, обществени обсъждания, отговорни лица за комуникация между институцията и гражданите? Предвидили ли са бюджет за това?</p> <p>5. Местната власт задава ли предварително формулирани въпроси, предоставя ли достатъчен срок за представяне на становища и коментари по проекта на акт, който се обсъжда и дава ли обратна връзка за получените становища, кои от тях са възприети, кои не са</p>	<p>В Община Монтана не е наличен и публикуван регистър на НПО, който да бъде достъпен за гражданите.</p> <p>Има не малко регистрирани граждански организации, но малко са активните, които работят и реализират дейности.</p> <p>Налице е активна дейност на читалища и спортни клубове, но НПО секторът не е достатъчно активен.</p> <p>Съществува Фонд за местни инициативи, който се управлява от НПО и подкрепя местни иновативни проекти, насочени към подобряване и развитие на конкретни мерки и дейности. Създаден е Обществен съвет от общински съветници, като те одобряват финансирането.</p> <p>В процес на създаване и изграждане е младежки център.</p>	<p>Налице са добри практики в развитие на детски съвети, които развиват умения при децата и реализират различни дейности, като проактивни са децата и участието им е от ключово значение.</p> <p>Сред инициативите финансирани от Фонд за местни инициативи са финансирани : изграждане на детски и/или спортни площадки, танцови състави, носии, изграждане на клубове. Автосервиз, чипровски килими и производство на бонбони.</p> <p>Важен извод е, че въпреки ограничения брой активни организации в община Монтана, има добро сътрудничество между работещите НПО на територията на общината.</p> <p>Към младежкия център ще бъде изграден обществен съвет с участие на млади хора.</p> <p>Местни инициативи, които се финансират от бюджета на общината.</p> <p>При проблем се инициират подписки и се внасят в ОбС за обсъждане и вземане на решения.</p>	<p>Гражданските организации е необходимо да бъдат проактивни и да инициират различни дейности и подкрепа на каузи.</p> <p>Необходимо е да се създаде регистър на всички НПО на територията на общината и той да бъде публичен и достъпен за гражданите.</p> <p>От изключително важно значение е обединяване на граждани в организации с конкретна цел и обща мисия.</p> <p>Важно е да се продължават дейности след приключване на проектите, с цел осигуряване на устойчивост, чрез държавния или общинския бюджет.</p> <p>Особено важно е как да бъдат мотивирани и привлечени други партньори, като бизнеса например за подкрепа на конкретни каузи и граждански инициативи.</p>

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво. Стр. 3 от 10

Доклад за Индекса на гражданското участие в община Монтана – 2021 г.

<p>приети и с какви мотиви? 6. Има ли община обществени съвети, които участват при изработването на политики и нормативни актове на местно ниво? 7. Съществува ли обществен посредник; ако да, подпомага ли усилията на гражданите да участват във вземането на решения? 8. Има ли местни медии, които отразяват инициативите на местно ниво на граждани и НПО за разрешаване на местни проблеми?</p>	<p>На територията на община Монтана няма действащ обществен посредник.</p> <p>Местните медии активно отразяват събития на граждани и НПО. Липсва информация за проведени онлайн консултации. Единствената онлайн консултация до момента е проведена през 2020г. с фокус обсъждане на социалната политика на местно ниво. Провеждането на онлайн обсъждането е по инициатива на ФГУ и е организирана от местна гражданска организация.</p>	<p>От фондация „Прозрачност без граници“ са правени консултации за осигуряване на прозрачност на общината.</p> <p>Общинските съветници имат непосредствена връзка с гражданите, чрез индивидуални срещи, приемни дни и чрез непосредствени контакти. Това прави общинските съветници активни в намиране на решения.</p>	<p>На този етап от изключително важно значение е привличане и активизиране на повече граждани, че увеличаване на финансирането на Фонд за местни инициативи и стимулиране на повече проектни предложения.</p> <p>Налице е необходимост от Обществен посредник, който да подпомага усилията на гражданите да участват във вземане на решения.</p> <p>Общината съвместно с активно работещи граждански организации да достигне до повече граждани, чрез различни кампании и информационни срещи.</p>
--	---	---	--

Доклад за Индекса на гражданското участие в община Монтана – 2021 г.

ОБЛАСТ 2: ПРАКТИКИ/ ПРОЯВЛЕНИЯ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ

Оценка 3,84

Като цяло има практики за гражданско участие, провеждат се инициативи, които водят до промяна. Необходимо е обогатяване и разширяване на формите на гражданско участие, например чрез референдуми. Нужно е осмисляне на доброволството, като форма на подкрепа и търсене на инструменти и форми за привличане на доброволци за популяризиране на местни каузи и идеи. Особено е важно създаване на „банка“ от доброволци, които да подкрепят и обхващат цялата община. Ролята на местните медии е от ключово значение за повишаване на информираността на гражданите. Необходимо е повишаване на репутацията на НПО сектора, чрез реални инициативи и действия, които да са видими. Представителите на медиите е необходимо да предават посланията към хората по човешки и на достъпен език, близък до хората.

ИНДИКАТОР: 2.1. Инициативи за гражданско участие Оценка 4,00	Изводи	Примери	Препоръки
<p>1.Използват ли се различни форми на гражданско участие, напр. местни референдуми, местни граждански инициативи, общо събрание на населението/петиции, др.? Гражданите, НПО или институциите ги инициират? 2.Примери за кампании/инициативи на активни граждани и НПО в общината може да посочите, които са били успешни? 3.Възползват ли се гражданите от правото си да подават заявления за търсене на информация от различни институции (на местно ниво) и как институциите изпълняват задълженията си по ЗДОИ?</p>	<p>На територията на общината се провеждат различни инициативи, които водят до промяна и подобряване на средата.</p> <p>Младите хора търсят информация и са активни. Съществува тенденция за повишаване на интереса до достъп до обществена информация и интерес от страна на гражданите към местните институции. През последните три години – 2018- 7 заявления, 2019 – 13 заявления, 2020 – 29 заявления.Гражданите осъзнават своето място като фундамент на обществото.</p>	<p>Налице са достатъчно положителни примери за успешни кампании, чрез участие на доброволци, които са описани в секцията по-долу“</p> <p>През 2020г. в рамките на проекта „Вход за граждани“ местни и национални организации сдружение „Закрилници“, мрежата ФГУ и БЦНП и др. е разработен документ за актуализирането на стратегията за социални услуги в условията на Covid-19 епидемията, с експертна помощ за провеждане на обществено обсъждане, юридическа експертиза.</p>	<p>Обогатяване и разширяване на формите на гражданско участие, например чрез референдуми.</p> <p>Търсене на инструменти и форми за привличане на доброволци за популяризиране на местни каузи и идеи.</p> <p>Ролята на местните медии е от ключово значение за повишаване на информираността на гражданите. От особено важно значение и медиите да бъдат проактивни, а гражданските организации да споделят</p>

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво. Стр. 5 от 10

Доклад за Индекса на гражданското участие в община Монтана – 2021 г.

<p>4.Участват ли гражданите и НПО в публични обсъждания за консултиране на проектите на наредби, стратегии и планове в общината? Търсят ли предварително информация и материали?</p> <p>5.Успяват ли да изработят становища и предложения относно акта, който се консултира в определения срок?</p> <p>6.Използват ли се активно социалните медии за изразяване на гражданска позиция, за консолидиране на мнение, за застъпническа кампания?</p>	<p>Организиран са кръгли маси с представители на институции, родители и деца по проблеми, свързани с ежедневието.</p> <p>Гражданите се информират предимно през социалните мрежи.</p>		<p>повече информация за тяхната дейност.</p> <p>Необходимо е повишаване на репутацията на НПО сектора, чрез реални инициативи и действия, които да са видими.</p> <p>Представителите на медиите е необходимо да предават посланията към хората по човешки и на достъпен език, близък до хората.</p>
<p>ИНДИКАТОР: 2.2. Активни граждани Оценка 3,69</p>	<p style="text-align: center;">Изводи</p>	<p style="text-align: center;">Примери</p>	<p style="text-align: center;">Препоръки</p>
<p>1. Доколко гражданите следят общественно-политическия живот? Запознати ли са с решенията, които се обсъждат/приемат от местната власт?</p> <p>2. Участват ли гражданите в доброволчески инициативи, даряват за каузи, членуват в организации, организират различни инициативи за подкрепа на различни групи, подобряване на средата, подпомагане на местни училища и др. ?</p> <p>3. Доколко хората са готови да се</p>	<p>Гражданското общество е запознато с решенията на местната власт. Участието на граждани в доброволчески кампании е свързано предимно, когато има наличие на лична кауза и мисия.</p> <p>Общината разполага с доброволци, които са специално обучени за случаи на бедствия и аварии. Те се финансират от държавния бюджет, като оборудване и обзавеждане.</p>	<p>По инициатива на деца и млади хора е Подписка от млади хора за създаване на скейт рампа.</p> <p>По инициатива на Детски съвет чрез подписка за изграждане на стрийт фитнес площадка. Финансирането и изграждането е осигурено от общината</p> <p>По инициатива на ОбС през годините са провеждани периодични срещи на млади хора с представители на местната власт и институции на местно ниво. Целта на срещите е с цел</p>	<p>Особено е важно създаване на „банка“ от доброволци, които да подкрепят и обхващат цялата община. Осмисляне на доброволчеството, като форма на подкрепа.</p> <p>Използване потенциала на младите хора, които показват по-силна ангажираност в сравнение с по-възрастното население.</p>

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво. Стр. 6 от 10

Доклад за Индекса на гражданското участие в община Монтана – 2021 г.

<p>включат в граждански инициативи и действия? 4. Участват ли гражданите в инициативи в Интернет и социалните мрежи, като онлайн петиции и други, по общественно-значими въпроси от местно ниво (напр., да се изгради пешеходна пътека, да се изгради или премахне паметник на културата, да се спаси градинка или тревна площ, да се промени име на улица/ населено място)?</p>	<p>Не е налична „банка“ от доброволци, които да подкрепят различни каузи в подкрепа.</p>	<p>решаване на конкретни проблемни зони.</p> <p>Чрез местна инициатива на деца и млади хора е проведена анкета за изграждане на временна ледена площадка, която е реализирана от общината.</p> <p>Общината и местни граждански организации провеждат кампании за отразяване на конкретни международни дни. Провеждат се информационни кампании по конкретни поводи.</p> <p>Чрез участието на много партньори и по инициатива на местната власт или граждански организации се провеждат кампании в подкрепа на деца с увреждания.</p> <p>По инициатива на общински структури се провежда последователна кампания "Синьо лято" с привличане на родители, като доброволци участници в кампанията.</p> <p>Чрез инициатива на местна гражданска организация, общината провежда и финансира Фестивал на социалните предприятия, маратон и концерт на деца.</p> <p>Чрез местна гражданска организация са проведени поредица от мини маратони за бягане с каузи , с цел привличане на</p>	
--	--	---	--

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво. Стр. 7 от 10

Доклад за Индекса на гражданското участие в община Монтана – 2021 г.

		повече съмишленици. Дарителски кампании се провеждат за възстановяване на статуи, паметници и подкрепа на конкретни инициативи.	
ОБЛАСТ 3: ЕФЕКТ ОТ ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ Оценка 3,78			
<p>Ефектът от гражданското участие би бил видим, ако се ангажират повече хора с активно участие - изразяване на мнение, даване на предложения, участие в обсъждания или други форми. Наличието на ефект от извършваните дейности от институциите се отчита като положителен, когато е свързан с действителни нужди на общността. Към настоящия момент гражданската активност е развита в конкретни сектори, където се отчита резултатност. Липсата на равномерно развитие на активност в повече сектори и форми на гражданско участие навежда към извода, че активността зависи от наличните човешки ресурси в развитите области и че липсва система за стимулиране на гражданското участие по принцип. Ефект от реализираното гражданско участие се отчита, но на фона на ниска гражданска активност, което като цяло не води до видима промяна на средата. Препоръчително е привличане на повече граждани от всички възрастови групи към инициативи за промяна на средата и показване на добри примери, които да влияят на промяната на всеки гражданин.</p>			
ИНДИКАТОР 3.1. Резултат от гражданските инициативи Оценка: 3,81	Изводи	Примери	Препоръки
<p>1. Постигат ли се и в каква степен целите на инициативите на гражданите/ консултациите с тях?</p> <p>2. Има ли реален резултат от поставените от гражданите искания/ предложения/ становища –какви стъпки са предприети, за да се продължи започнатото чрез гражданската активност? Кой работи по следващите стъпки и как са</p>	<p>Успешните форми на гражданско участие в привличане на младите хора и това са видими действия.</p> <p>Развитието на гражданските организации е в застой, по-скоро са константа.</p>	<p>Има инициативи за промяна на средата, като тротоари, паркове и др. Общината и местни граждански организации провеждат кампании за отразяване на конкретни международни дни. Провеждат се информационни кампании по конкретни поводи.</p>	<p>Необходимо е да продължи да се развива и надгражда.</p>

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво. Стр. 8 от 10

Доклад за Индекса на гражданското участие в община Монтана – 2021 г.

<p>включени гражданите? 3. В кои сфери е най-ефективно гражданското участие в общината? Кои форми на гражданско участие са най-ефективни? 4. В коя сфера и кои форми на гражданското участие са най-малко ефективни?</p>	<p>Гражданското участие в най-ефективно, когато се организират кампании и инициативи предимно от млади хора. Успешните модели са предимно в социалната сфера.</p>	<p>Чрез участието на много партньори и по инициатива на местната власт или граждански организации се провеждат кампании в подкрепа на деца с увреждания.</p> <p>По инициатива на общински структури се провежда последователна кампания "Синьо лято" с привличане на родители, като доброволци участници в кампанията.</p> <p>Чрез инициатива на местна гражданска организация, общината провежда и финансира Фестивал на социалните предприятия, маратон и концерт на деца.</p> <p>Чрез местна гражданска организация са проведени поредица от мини маратони за бягане с каузи , с цел привличане на повече съмишленици.</p>	<p>Привличане на повече граждани от всички възрастови групи към инициативи за промяна на средата. , чрез участие в граждански организации.</p>
<p>ИНДИКАТОР: 3.2. Промяна в средата Оценка 3,75</p>	<p style="text-align: center;">Изводи</p>	<p style="text-align: center;">Примери</p>	<p style="text-align: center;">Препоръки</p>
<p>1. Постига ли се промяна в нормативната рамка/ в политиките - как се е променил политическият, икономически и социален контекст в общината в резултат на гражданските инициативи? 2. Промяна в гражданската активност – наблюдава ли се</p>	<p>Има инициативи, които водят до резултат.</p> <p>Има ефект, но най-вече от инициативите на младите хора.</p> <p>Малко са и слаби са протестните акции за постигане на положителни резултати.</p>	<p>Въведено е гражданско образование в училище.</p> <p>Чрез инициатива на местна гражданска организация, общината провежда и финансира Фестивал на социалните предприятия, маратон и концерт на деца.</p>	<p>Повишаване на активността на гражданите, чрез положителни примери, информираност и повече гражданско образование.</p> <p>Гражданските организации и групи да въвличат повече граждани в инициативи</p>

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво. Стр. 9 от 10

Доклад за Индекса на гражданското участие в община Монтана – 2021 г.

<p>повишена активност, капацитет на организациите и ефективност на инициативите?</p> <p>3. Наблюдава ли се повече организираност на гражданите – в групи, организации, мрежи, коалиции?</p> <p>4. Наблюдава ли се промяна в отношението на медиите към гражданската активност?</p>		<p>Чрез местна гражданска организация са проведени поредица от мини маратони за бягане с каузи , с цел привличане на повече съмишленици.</p> <p>Доверието е фактор, но определящ фактор е и финансирането.</p>	<p>свързани с решения за тяхното ежедневие.</p> <p>Развитие и устойчивост на норми и поведение в обществото - посредством училищата, местната власт и медиите.</p> <p>Проактивност от всички страни – НПО – община – граждани.</p>
--	--	--	--

Настоящият Доклад е изготвен от Милен Гечовски, сдружение "Закрилници" Монтана на основата на методологията „Индекс на гражданско участие“, разработена от Форум Гражданско Участие и Български център за нестопанско право и на резултати от фокус-група, проведена през м. ноември 2021 г.

Фокус-групата от представители на местните власти, граждани и НПО от Монтана дискутира и оцени с числа от 1 до 6 различните аспекти на гражданското участие, съгласно методологията. Оценките в Доклада са средно-аритметични на индивидуалните оценки, дадени от участниците. В Доклада са използвани и резултати от допълнително проучване по темата.